

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

ՄԱԼ ԶԱԲԱՏԱՐԻՍ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԶՈՉԱԿԱԳՐԻ ԷՈՒԹԵԱՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Դարեր անցան այն օրերու վրայէն, երբ Հայաստան կորսնցուց իր անկախութիւնը:

Դարեր անցան այն օրէն, երբ Հայ ժողովուրդը մնաց գերեզմարուած՝ բուրձու այլ, օտարագրի տիրապետութիւններու մերթափանցում տակ:

Դարեր անցան այն ժամանակներու վրայէն, երբ մեր մասնատուած, ննչուած ու որբացած Հայաստան աշխարհը իր սրբազան երազը դարձուց իր անկախութեան վերատիրանալը:

Այդ բոլորը ի՞նչ է՝ արժեքի կ'ըսէ՞ք, մեր ժողովուրդին:

Չ'երբանմ' մինչեւ մարդկային երեւակայութեան սահմանները բափանցող մեր ազգային ողբերգութիւններու մանրամասնութիւնները: Բաւարարուիմ' բերով միայն, քէ որքան որ դաժան, յուսահատական եւ կործանարար եղան մեր գոյութեան պահպանման սպառնացող տեղական եւ միջազգային բաղադրական պայմանները, այնքան սահուն, գոտեպնդիչ եւ խոստումնալից հանդիսացաւ մեր ներկայ հայրենիքի անկախութիւնը, որուն հաստատման 17-րդ տարին կը տօնախմբենք ազգովին:

Իր փլուզման սեմին հասած Խորհրդային Միութեան կազմէն դուրս եկաւ Հայաստան, որ այդ առիթով հաստատեց իր անկախութիւնը, որուն մասին լոյս տեսած Հոչակագրի մէջ տեղ գտած կարգ մը դրոյթներ, առիթ բնծայեցին մեզի կատարելու կանգ մը խորհրդածութիւններ, որոնք կ'աղերսուին մեր ներկայ հայրենական պայմաններուն հետ:

Գրուած է Հայաստանի Հանրապետութեան Գերագոյն ժողովի 23 Սեպտեմբեր, 1991 թ. Հռչակագրին մէջ:

Հաւատարիմ մնալով «Հայաստանի անկախութեան մասին հռչակագրին» հիմնուելով մարդու իրաւունքների եւ ազգերի ազատ ինքնորոշման միջազգային նորմերի վրայ, նպատակ ունենալով ստեղծել ժողովրդավարական, իրաւական հասարակարգ, ազգերի ազատ ինքնորոշման հիմք ունենալով 1991

Շաբ.ը էջ 16

ԸՆԴԴԻՍԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԶԱՆՐԱԶԱԲԻ ԸՆԹԱՅԻՆ ԼԵԻՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ «ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿՆ Է ԿԱՍԵՑՆԵԼ ԶԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԾԱՆՁՄԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ»

Սեպտեմբեր 16-ին կայացած ընդդիմադրութեան հերթական հանրահաւաքի ընթացքին Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց, որ Հայաստանի վրայ կը գործադրուին ահուկի արտաքին ճնշումներ եւ Սերժ Սարգսեան կը լուծէ միայն իր օրինականութիւնը ճանշնալ տալու ու իշխանութիւնը պահպանելու խնդիրը: Լեւոն Տէր-Պետրոսեան իր այս տեսակէտներուն որպէս ապացոյց լինեց Սերժ Սարգսեանի Լեւոնային Ղարաբաղի հարցի կարգաւորման եւ Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման հարցերով գիշումներ ընելու պատրաստակամութիւնը:

«Թուրքիայի նպատակը մէկն է՝ կասեցնել Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման գործընթացը, - յայտարարեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեան: Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ յարաբերութիւններու հաստատումը ան անուանեց «համաձայնութիւն տարաձայնութիւններու մասին»՝ բացատրելով, որ Թուրքիան պիտի չընդունի Յե-

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան ելոյթ կ'ունենայ Սեպտեմբեր 16-ի հանրահաւաքի ընթացքին

ղասպանութեան փաստը, իսկ Հայաստանն պիտի ընդունի Թուրքիոյ այդ մօտեցումը, եւ այդ հիմքի վրայ պիտի կառուցուին այդ յարաբերութիւնները:

Առաջին նախագահը յայտարարեց, որ աշխարհին հաճելի երեւնալու համար նախագահ Սարգսեանը

Շաբ.ը էջ 4

ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԻ ՈՂՋՈՅՆԻ ԽՕՍՔԸ՝ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻ

Քալիֆորնիոյ կառավարիչ Արնոլտ Շուարցշիկը որջոյնի իր խօսքը չղած է՝ Հայաստանի անկախութեան տօնին առթիւ:

«Քալիֆորնիա նահանգը տունն է տարբեր սովորութիւններու եւ մշակոյթներու գեղեցիկ համախմբումի մը», կ'ըսէ կառավարիչը ու կ'աւելցնէ, - «Շնորհակալ եմ Ամերիկահայ մեր բնակչութեան, նահանգի վրայ իրենց ունեցած հրաշալի ազդեցութեան համար: Ձեր բերած նպաստը կը հարստացնէ մեր համայնքները կը զօրացնէ մեր տնտեսութիւնը եւ փոփոխութիւն կը մտցնէ իւրաքանչիւր քալիֆորնիացիի կեանքէն ներս»:

«Ինծի համար մեծ պատիւ է միանալ Ձեզի՝ այս իւրաջատուկ տօնակատարութեան առթիւ»:

Շարունակելով, կառավարիչը

Շաբ.ը էջ 4

ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԱԶԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԸ ՄԻԱՑԱԻ ԶԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՆԿՐԵՍԻՆ

Հայաստանի Հանապետութեան Լոս Անճելըսի Հիւպատոսարանի շէնքին առջեւ տեղ ունեցած նստացոյցի մասնակիցներէն խումբ մը

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի աջակցութեան ԱՄՆ-ի կենտրոնը հանդէս եկաւ հռչակագիրով մը, ուր կը յայտարարէ թէ որոշած է միանալ Հայ Ազգային Գոնկրէսին ու հետ

այսու պիտի գործէ «Ժողովրդավարական Հայաստան» քաղաքացիական նախաձեռնութեան ան-

Շաբ.ը էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՅ ՓԱՌԱՏՕՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21, 2008
 VERDUGO PARK - ԿԼԵՆՏԷՅԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐԳԻԾԱՆՔ - ՇԱՅԱՍՏԱՆ 2008 ՈՒՂԵԿՈՐՈՅՍ ԳՆԱՑՔԸ

ՍԱՀԱԿԹՈՒԹՅԱՆ

Արտասովոր երկարութեամբ կառաչարի յետասկողմէն, Թաթուլի իր լարուած աչքերը կը կկոցէ ու հետագօտող նայուածքը կը սեւեռէ խելագարուած գնացքի յառաջամասը: Սակայն այնքան հեռու կը թուի անծայր կառաչարը քարշտուող հակայական վայրաշարժը որ աննիւթականացած կէտի մը պէս կ'աներեւութանայ իր տեսողութեանէն: Ֆիզիքական իր ամբողջ ճիգով ու հոգիին սլացքով կը վազէ ետեւի վերջին ճամբորդակարգին հասնելու համար: Անօգուտ է, քանի գերբնական արագութեամբ ու կարծես տեսակ մը խուսափողական լարծուն ընթացքով է որ կը սուրայ գնացքը: Չես գիտեր ինչ տրամաբանութեամբ, այնպէս կը թուի թէ կարելի չէ հասնիլ ու հպիլ անոր: Ու կ'արթննայ՝ քրտինքներու անկողնի մը մէջ:

Յաջորդ օրերուն, գրեթէ նոյն ուժգնութեամբ ու մանրամասնութիւններով, առանց դադարի կը կրկնուի նոյն երազը: Թաթուլ չի գիտեր ինչպէս լուծել առեղծուածը ու ձերբագատուիլ՝ իրմէ փախուստ տուող երազային գնացքէն: Անճրկումին ի տես, իր պաշտօնակից ուսուցիչ ընկերը իրեն կը յանձնարարէ այցելութիւն մը տալ հոգեբուժ Յովիկ Ալիքեանին:

Երեւանի մօտակայ շրջանի ծանօթ հոգեբուժը, երկար քննութենէ եւ վերլուծումէ ետք, հարց կու տայ իրեն.

- Պատահաններդ առհասարակ բա՞ց ես քնում թէ փակ:
- Փակ, - կ'ըլլայ պատասխանը:
- Այս գիշեր գէթ մի պատուհան բաց ես քնելու:

-1-

Տրուած ցուցմունքը հաւատարմօրէն կը գործադրէ Թաթուլ կանաչեան: Պատահաններու որոշ վերափոխումներով հանդերձ, երազը կը մերժէ թող տալ օձիքը: Յաջորդ գիշեր, երազին մէջ դարձեալ կը սկսի վազել գնացքին ետեւէն: Այս անգամ, սակայն, բոլորովին տարբեր տեսակի թեթեւութիւն մը կը զգայ յանկարծ որ աւելի կը շեշտուի վազքի տեսողութեան գուզնթաց: Կարծես տակաւ կը չքանայ գինք գետնին քամող ձգողական ուժը: Ու յանկարծ սիրտը կը սկսի արագացնել իր բաբախումները երբ ան գլխու թեթեւ պտոյտով մը կ'անդրադառնայ թէ հաստատուն հողին վրայ չէ որ կը շարժին իր ոտքերը: Դէպի ետ օդի հաճելի հոսանքն է որ վեր կը պահէ իր յառաջխաղացքը եւ որու շարժումը ան կը զգայ մեղմ հով մը որպէս: Թուիչքի արագացման հետ միաժամանակ, հողի մակերեսէն աստիճանաբար աւելի ու աւելի կը բարձրանայ մարմինը: Թաթուլի տեսողաշտը արագօրէն կ'ընդլայնի՝ ընդգրկելով շրջակայ բազմաթիւ բարձր շէնքերը, աւելի համեստ առանձնակի բնակարանները, պարտէզները, նոյնիսկ գիշերային աղօտ լոյսին տակ խաղաղ գրուցող մարդոց խմբակները եւ կիսամութին մէջ գիրար գրկած կամ ինքնամոռաց ճեմող սիրահար զոյգերը:

Թաթուլ շուտով ինքզինք կը գտնէ գնացքին վերեւ: Դէպի վար նայելով կը նշմարէ թէ ամբողջ կառաչարի տանիքները կը շողան ձիւնի սպիտակութեամբ, որու մի-

ապաղաղ ֆոնին վրայ կարելի է կարդալ շլացուցիչ գոյնզգոյն տառերով սա մէկ եւ նոյն արձանագրութիւնը. «Ներսը՝ երջանիկ քաղաքացիներն ազատ-անկախ հայոց երկու աշխարհներին»: Արագասոյր թուիչքը գինք աւելի եւս մօտեցուցած է գնացքի յառաջամասին: Անհամեմատ աւելցած է իր թուիչքի արագութիւնը: Անօգուտ: Միեւնոյնն է, չի կրնար հասնիլ գնացքի առաջին գիծը՝ վայրաշարժին:

Եւ քրթնաթաթախ արթննալով ընդօստ կը նստի անկողնին մէջ:

Այդուհետեւ անկատար թուիչքի այս փոթորկոտ երազն է որ կանոնաւոր յաճախականութեամբ կը կրկնուի յաջորդ գիշերներուն: Յաւելեալ մէկ շաբթուայ մղձաւանջային անողոք դարպասումի ենթարկուելէ ետք, փրկութեան միակ յոյսը դարձեալ երեւանցի բարի հոգեբուժն է, որուն մօտ ալ կ'առնէ իր շունչը:

Թաթուլ ամենայետին ման-

րամասնութիւններով կը պատմէ կը կպչուն երազի վերջին տարատեսակը: Երկար քննութենէ եւ տեղեկութիւններու արձանագրութենէ ետք, հոգեբուժ Յովիկ Ալիքեան հարց կու տայ դարձեալ.

- Ինչպէ՞ս ես անցկացնում գիշերները քնից առաջ:
- Հեռուստատեսութեամբ:
- Ինչպիսի՞ հեռուստածրագրեր ես դիտում:
- Լրատուական: Քաղաքական լուրեր: Հաւաքներ: Երթեր: Յոյցեր: Հաշմանդամ ազատամարտիկների դատավարութիւններ: Խաղաղ ցուցարարների սպանութիւններ, կալանքներ, բանտարկութիւններ: Ոստիկանների կողմից կիների ծեծկոցներ: Սեւ դիմակաւոր ծպտուած անձանցիների մահակներով պարզ բնակիչների խոշտանգումներ: Ու դեռ էսպիսի շատ ու շատ չքնաղ բաներ:

Քառսի խաւարներու ընդերքէն իմաստի որոնման տենչը, անըմբռնելին ըմբռնելու անյազ ծարաւը, անբացատրելի տխրողութիւններու ջլատիչ գարհուրանքն է որ թաքնուելու մանկական տխուր ցնցումներով կը տարուբերի Թա-

թուլի այլայլած յարաշարժ աչքերուն խորը: Հոգեբուժը երկար կը խորասուզուի այդ աչքերուն մէջ ու մեծ դժուարութեամբ կը սթափի իր ոլորապտոյտ մտորումներէն: Յուսալքումի եւ համակերպման տրամադրութենէն խուսափելու գերագոյն ճիգով, ան վերջապէս իր մէջ բաւարար ուժ կը սանձէ՝ խորհուրդ տալու.

- Այս գիշեր կը մոռանաս հեռուստածրագրերը՝ առ այժմ: Պտուղը կ'ըլլայ ընթրիքդ՝ մի գաւաթ կարմիր գինիով ու քո սիրած մի գրքի ընթերցումով:

- Տոբթոր, առանց օրուայ լուրերն իմանալու ես չեմ կարող քուն մտնել: Էսպէս է եղել անցած ամբողջ տասը տարին, համալսարանից ետք:

- Իսկ այժմ ատենն է որ փոքր ինչ փոխես առօրեայ սովորներդ, գէթ արժամապէս, մինչեւ որ վերագտնես հոգու անդորրը, - յոգնած կը յարէ հոգեբուժը:

-2-

Պատճառաբանութիւնն իր ամբողջութեան ու մանրամասնու-

Շարք էջ 19

Կազմակերպութեամբ

ՀԱՅ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Վրաց-Օւեթական Պատերազմը
 Եւ Անոր Անդրադարձը Տարածաշրջանին Վրայ

Քննարկման Մասնակիցներ
ԺՕ ՔԵՇԻՇԵԱՆ
ՅԱԿՈԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ
Չորեքշաբթի Սեպտեմբեր 24, 2008-ին

Կլէմտէյի Կեդրոնական Գրադարանին մէջ
 222 E. Harvard Street, Glendale
 Երեկոյան ժամը 7:30-ից

Քննարկումները պիտի ըլլան Հայերէն Եւ Անգլերէն

Մուտքը Ազատ

ՏԱՐԵՂԱՐՁ

«ՄԱՍԻՍ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ ԴԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 28-ՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐՁԻ ՆՇՈՒՄԸ

Ընկերա-համակրական ջերմ մթնոլորտի մը մէջ, Կիրակի Սեպտեմբերի 7-ին, 2008 նշուեցաւ Ս.Դ.Հ.Կ. Արեւմտեան Ամերիկայի օրկան՝ «Մասիս» շաբաթաթերթի հիմնադրութեան 28-րդ տարեդարձը, հանգանակային ճաշկերոյթի ձեւով:

Արդարեւ շուրջ 100 հրաւիրեալներ ներկայ գտնուեցան Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Ատենապետ Տէր Եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզին Տէր Դաւիթեանի Պըրպէնքի բնակարանը, որ տօնական տեսք ստացած էր, իր տպաւորիչ բնական համայնապատկերով:

Ներկայ հոյլ մը բարեկամներու մէջ կը նշմարուէին Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Կլէնտէյլի Քաղաքապետական Խորհուրդի անդամ՝ Տէր Եւ Տիկին Ֆրէնք Գինթերօ, Փասատինայի եւ Շրջակայքի հոգեւոր հովիւ Հոգշ. Տ. Պարետ Մ. Վրդ. Երէջեան, Արժ.

օրուան հանդիսավար՝ Գաբրիէլ Մոլոյեան ընդգծեց որ «Մասիս» անցնող 28 տարիներու ընթացքին միշտ մնաց Հայրենասիրական ամուր դիրքերու վրայ: Ան թարգմանը հանդիսացաւ Հնչակեան Կուսակցութեան որդեգրած հայրենանուէր քաղաքականութեան, ջատագովը հանդիսանալով իրաւ ժողովրդավարութեան:

Նախքան սեղաններու օրհնութիւնը ելոյթ ունեցաւ Արեւմտեան Թեմի բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Սրբազանը ըսաւ թէ իր Ամերիկա գալէն առաջ Գանատայի մէջ իսկ մօտէն կը հետեւէր «Մասիս» շաբաթաթերթին եւ ծանօթ էր անոր հարուստ բովանդակութեան եւ հայրենասիրական ուղղութեան:

Ան մաղթեց որ «Մասիս»ը շարունակէ շարունակէ իր հոգեւոր եւ ազգային առաքելութիւնը մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ: «Տարեդարձները՝ մարտահ-

Օրուան հանդիսավար՝ Գաբրիէլ Մոլոյեան

պասարկութիւնը, պատրաստուած Տիկնանց Օժանդակ Մարմնի կողմէ: Ամառնային հաճելի երեկոն եւ շրջապատի ընկերային մթնոլորտը նաեւ նուազախումբի քաղցրահնչիւն եղանակներն ստեղծեցին սիրոյ եւ ուրախութեան հաճելի մթնոլորտ մը, որ շարունակուեցաւ մինչեւ ուշ գիշեր:

Ճաշէն ետք խօսք առաւ «Մասիս» շաբաթաթերթի գլխաւոր խմբագիր՝ Տօքթ. Արշակ Գազանճեան: Ան իր ելոյթին մէջ մասնաւորաբար նշեց հետեւեալը «28-րդ տարին ըլլալով, «Մասիս» եկաւ ջրելու շատ շատերու թերահաւատ, այլ մեծամիտ ենթադրութիւնը թէ երկար չի կրնար տեւել իր լոյս ընծայումը ենթադրեալ նիւթական, բարոյական եւ մարդուփի պակասի տեսակէտէն անձեռնտու պայմաններու բերումով: Այսօր 28 տարիներու իր կենսունակ մշտնորոգ, հետեւողական եւ գաղափարասլաց գործօն ներկայութիւնը գաղութէն ներս եւ շոշափելի գործընթացը ապացոյց են որ «Մասիս» կայ ու կը ծաղկի: Ան անհրաժեշտութիւն է որպէս առաջնորդ օրկան մեր գաղութի ազգային, քաղաքական, ընկերային, հայրենասիրական ու մասնաւորապէս մեր հայրենական կեանքէն ներս»:

Ողջոյնի եւ գնահատութեան ջերմ խօսքերով հանդէս եկաւ Կլէնտէյլ քաղաքի քաղաքապետական Խորհուրդի անդամ Ֆրէնք Գինթերօն: Ան շնորհաւորելով «Մասիս»ի 28-րդ տարեդարձը փոխանցեց իր սրտաբուխ բարեմաղթութիւնները:

Իրենց ողջոյնի եւ շնորհաւորական խօսքերով հանդէս եկան նաեւ «Մասիս» շաբաթաթերթի հիմնադիրէն եւ առաջին տարիներու խմբագիր Տօքթ. Յարութիւն:

Սաղրեան եւ Շուշան Մոլոյեան-Վարդանեան:

Ինքնաբուխ կերպով գործարուեցաւ նաեւ գեղարուեստական կոկիկ յայտագիր մը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Լենա Մանուկեան, Յակոբ Կակոսեան, Յ. Տէր

Մասիս»ի գլխաւոր խմբագիր՝ Տօքթ. Արշակ Գազանճեան

Դաւիթեան եւ Յ. Սաղրեան: Մէջ ընդ մէջ տեղի ունեցաւ դրամահաւաք: Սոյն հանգանակութեան իրենց սիրալոյս մասնակցութիւնը բերած էին ոչ միայն ներկաները, այլեւս բացակայող եւ հեռաւոր վայրերու մէջ բնակող համակիրներ:

Ներկաներն ուշ գիշերին բաժնուեցան գեղատեսիլ վայրէջք, իրենց շնորհակալութիւնները յայտնելով թէ կազմակերպիչ յանձնախումբին եւ թէ հիւրընկալ Տէր Եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզին Տէր Դաւիթեաններուն, իրենց հետ տանելով չիշատակելի ընկերա-ընտանեկան ուրախ երեկոյի մը լաւագոյն տպաւորութիւնները:

Հիւրընկալ Տէր Եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզին Տէր Դաւիթեան իրենց գառակներով

Դոկտ. Տ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան, Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Տէր Եւ Տիկ. Գրիգոր Խոտանեան, Պաթոն Ռուժ քաղաքի ծանօթ հասարակական գործիչ եւ բարերար Տիար Վազգէն Գալթաքճեան, ինչպէս նաեւ խմբագիրներ, աշխատակիցներ եւ այլ կառույցներու ղեկավարներ ու հիւրեր:

Սոյն միջոցառումի հիւրընկալ Յարութ Տէր Դաւիթեան իր կնոջ Ռոզինի անունով բարի գալուստի ջերմ խօսքերով ողջունեց ներկայութիւնը օրուան հիւրերուն, մասնաւորաբար նշեց թէ այն տունը ուր հայ մշակոյթի եւ եկեղեցւոյ ու քաղաքական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները մուտք կը գործեն, այդ տունը կը դադրի իր տունն ըլլալէ եւ կը նկատուի ազգի տունը:

Այնուհետեւ, խօսք առնելով

րաւէրներ են նաեւ սկսած գործը շարունակելու, մասնաւորաբար սկսուած գործը կատարելապէս շարունակելու իր նպատակին ծառայեցնելով:

«Մենք պարտք կը զգանք մեր բարի մաղթանքներն ուղղելու այս ելոյթի հովանաւորութիւնն ստանձնած Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան որուն հովանաւորութեան ներքեւ կ'ապահովուի եւ կ'երաշխաւորուի այս թերթի առաքելութիւնը:

«Շարունակեցէք զօրավիզ կանգնիլ «Մասիս» շաբաթաթերթին որպէս զի այս թերթը եւս դառնայ լոյսի եւ յոյսի փարոս, հայրենանուէր իր աշխատանքներով լուսաւորէ եւ զարգացնէ, շէնացնէ մեր տունը Արեւմտեան Թեմին եւ մեր ժողովուրդին»:

Սեղաններու օրհնութենէն ետք տեղի ունեցաւ համադամ ճաշերու

www.massisweekly.com

ՏԵՄԷՔ՝ ԵՌԹ BANKRUPTCY-Ի ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ ԿՕՉՆԵՆ ՁԵՁԻ, ԶԱՆԳԱՅԱՐԷ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently! 225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101 Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

«Հ.Մ.Մ.Ի ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ» ԳԻՐՔԻ ԳԻՆԵՉՕՆԸ

«Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքի գինիով օծման արարողութիւնը

Հարաւային Քալիֆորնիոյ Հայ Մարմնամարզական Միութեան անդամներուն եւ համակիրներու լայն շրջանակին համար լիշատակելի օր մը եղաւ Ուրբաթ, Սեպտեմբեր 12, 2008: Այդ օր Կլէնտոնի Հանրային Գրադարանի հանդիսարահար ճեղ կու գար բազմահարիւր ներկայներուն համար, որոնք եկած էին ողջունելու Տիգրան Սարաֆեանն ու իր «Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքի գինեօծումը:

Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան Հայաստան գտնուելուն պատճառով գինք կը ներկայացնէր Արժ.

մէջ առանձնապէս անդրադարձաւ սիրուեալ քահայտի մեծագոյն մարզական կազմակերպութիւններէն՝ Հ.Մ.Մ.Ի վիճակուած հայ նոր սերունդի հայրենասիրական, տիպար հայու դաստիարակութեան առաքելութեան:

Այնուհետեւ «Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքը ներկայացնելու համար բեմ հրաւիրուեցաւ «Մասիս» շաբաթաթերթի հիմնադիրներէն եւ առաջին խմբագիր, ծանօթ մտաւորական եւ հասարակական գործիչ սօքթ. Յարութիւն Սաղրեան: Ան համապարփակ կերպով ներկայացուց Տիգրան Սարաֆեանի վերոյիշեալ գիրքը:

«Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքի հեղինակ՝ Տիգրան Սարաֆեան

դոկտ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան:

Լեցուն սրահին մէջ կը նշմարուէին նաեւ Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան եւ շրջանային վարչութեան ղեկավարները, տարբեր կառույցներու եւ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները, Հ.Մ.Մ.Ի վեթերան անդամներ, Արժ. Տ. Մեսրոպ Ա. Քհնյ. Թաշճեան, մտաւորականներ եւ բազմահարիւր համակիրներ:

Երեկոյի բացման խօսքով հանդէս եկաւ Հարաւային Քալիֆորնիոյ Հ.Մ.Մ.Ի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ ընկ. Վարդան Քէօրողեան: Ան կազմակերպիչ յանձնախումբի եւ Հ.Մ.Մ.Ի գոյգ մասնաճիւղերուն անունով ողջունելէ ետք ներկայները պարզեց ձեռնարկի նպատակը, որ է՝ Տիգրան Սարաֆեանի այս կարեւոր հրատարակութիւնը ծանօթացնել մեր մարզասէր հասարակութեան:

Օրուան հանդիսավար ընկ. Գաբրիէլ Մոլոյեան իր ելոյթին

քը: Առանձնապէս անդրադարձաւ սիրուեալ քահայտեան պարծանքն եղող այս 90 ամեայ կարգակերպութեան հիմնադրութեանն ի վեր բեղուն եւ շնորհակալ աշխատանքին: (Տօքթ. Յարութիւն Սաղրեանի ելոյթը տեսնել «Մասիս» շաբաթաթերթին մէջ):

Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ Ռ.Ա.Կ.Ի եւ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ղեկավարներէն Տօքթ. Փանոս Թիթիգեան:

Անդրադառնալով մեր մարզական շարժումներուն ֆ. Թիթիգեան ընդգծեց որ անոնք մեծ դեր խաղացին ազգային ոգիի առնական զօրացման որպէս աղբիւր: Հ.Մ.Մ. հանդիսացաւ ոսկէ կամուրջ մը Հայրենիքի եւ Լիբանանի միջեւ: Իսկ Տիգրան Սարաֆեան եղաւ հաշտարար ոգիով լեցուն անձ մը, որ ուզեց բոլորը ներդաշնակ գործեն, ազգային ընդհանուր համերաշխութեան ոգիի ներքեւ: Այդ գործն իրականացնող ճարտարապետներէն մին էր Տիգրան Սարաֆեան:

2 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԵՑԱԻ Ի ՆՊԱՍՏ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 14-ին, Պրըպէնքի առաջնորդարանի «Գալայճեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ համագործակցութեան ճաշկերոյթ սօնախմբութիւն, մասնակցութեամբ գաղութիս բոլոր կազմակերպութիւններուն, Հայ Քաղաքական Կուսակցութիւններուն եւ Հայրենակցական Միութիւններուն՝ որպէս նշանաբան ունենալով շարականի «Եկայք շինեսցուք սուրբ զիտրանն լուսոյ» խօսքը:

Ընթրիքի ընթացքին գործադրուեցաւ յայտագիրը: Բարի գալստեան խօսքը կատարեց Համագործակցութեան ճաշկերոյթ-Տօնախմբութեան Կազմակերպիչ Յանձնախումբի Ատենապետ՝ Տօքթ. Յարութ Եաղսրգեան: Տօքթ. Եաղսրգեան մի առ մի լիչեց եւ գնահատեց իւրաքանչիւր մասնակցող կազմակերպութեան անունը եւ այս իրականութիւնը նկատեց

չափազանց քաջալերական եւ միասնական:

Ելոյթ ունեցաւ Մայր Տաճարի Շինարարական Յանձնախումբի Ատենապետ՝ Արմէն Համբար: Իր սրտի խօսքը ուղղեց Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Իրաւաբան Ճոզէֆ Կանիմեան, որ իր սրտաբուխ գնահատութիւնը յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք բարոյապէս եւ նիւթապէս օժանդակած էին Մայր Տաճարի կառուցման աշխատանքներուն:

Այս առթիւ տեղի ունեցան սրտաբուխ նուրատուութիւններ, որոնց ցանկը կարդաց Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Մայր տաճարի շինութեան ֆոնտին համար եղան դրամական խոստումներ, որոնք հասան 2 միլիոն տոլարի: Մայր տաճարի շինութիւնը արդէն սկսած է եւ պիտի աւարտի 2010-ի սկիզբները:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական ճոխ յայտագիր մը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Մերութան Մարգարեան (Չութակ), Սօսի Աւագեան-Մարտիրոսեան (Երգ) եւ Արթըր Քէօրողեան (դաշնամուր):

Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ նաեւ ծանօթ մանկավարժ, հասարա-

գինեօծին եւ ալ ներկայ պիտի ըլլամ...»:

«Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքի հեղինակը՝ Տիգրան Սարաֆեան, իր ելոյթին մէջ նշեց որ այս գիրքի լոյս ընծայումը անհրաժեշտութիւն մըն էր: Ան շեշտը դնելով Հ.Մ.Մ.Ի գործունէութեան վրայ նշեց որ մեր կազմակերպութիւնը իր օգտակար ներդրումն ունեցաւ ազգայնականման եւ հայրենասիրական ոգիով սոգորուած սերունդներ պատրաստելու վսեմ գործին մէջ: Ապա շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց որոնք այս ձեռնարկի յաջողութեան իրեն բաժինն ունեցան:

Տօք. Յարութիւն Սաղրեան

կական գործիչ եւ Տիգրան Սարաֆեանի ուսուցիչներէն՝ Երուանդ Պապայեան: Ան դրուատալից խօսքերով անդրադարձաւ Հայ Մարմնամարզական Միութեան ազգանուէր ծառայութեանց մասին: Առաջարկեց շուտով լոյս ընծայել գիրքի երկրորդ հատորը եւ յարեց «անոր

Արժանապատիւ դոկտ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան իր եւ առաջնորդ Յովնան Արք.ի անունով իր շնորհատուութիւններն ու բարեմաղթութիւնները փոխանցեց Տիգրան Սարաֆեանին եւ այս գեղեցիկ միջադարձը կազմակերպողներուն:

Վերջապարտութեան տեղի ունեցաւ «Հ.Մ.Մ.Ի Պատմութեան Հետքերով» գիրքի գինիով օծման արարողութիւնը:

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ տեղւոյն վրայ վաճառուեցաւ շուրջ 100 գիրք, որոնց մեծ մասին սիրով մակագրեց հեղինակը՝ Տիգրան Սարաֆեան:

Իր տեսակին մէջ բացառիկ երեկոյ մըն էր, որուն համար շնորհաւորելի են կազմակերպիչները:

Գ.Մ.

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒԻՐԵՐՈՒ

Massis Weekly

Volume 28, No. 33

Saturday, SEPTEMBER 20, 2008

Thousands Of Opposition Supporters Rally In Yerevan Levon Ter-Petrosian: Serzh Sarkisian Is Compromising Both Genocide And Karabakh Issues

YEREVAN -- Opposition leader Levon Ter-Petrosian renewed his criticism of the current administration's domestic and foreign policies, claiming that the "power pyramid" is cracking against the backdrop of growing differences between the current president and his predecessor.

Ter-Petrosian, who spoke before thousands of his supporters during a rally late Monday, also asserted that Turkey's increasing role in the region jeopardizes a pro-Armenian solution to the longstanding conflict with Azerbaijan over Nagorno-Karabakh.

Ter-Petrosian warned that Serzh Sarkisian is pursuing one objective, to hold on to power through having the world recognize his legitimacy. And for this purpose Sarkisian is making compromises both regarding the recognition of the Armenian Genocide and the Karabakh issue. He asserted that Sarkisian has already agreed to the creation of a historians conference to study the historical facts of the Genocide..

Ter-Petrosian voiced his concern over Turkey's endeavors to supplant the Minsk Group of the Organization for Security and Cooperation in Europe, an international format of the United States, France and Russia advancing a negotiated settlement of the Nagorno-Karabakh conflict. He, in

Levon Ter-Petrosian spoke before thousands of his supporters

particular, said that Ankara's offer of assistance in Armenian-Azerbaijani relations is fraught with dangers.

"This, in fact, jeopardizes the Minsk Group format, and the Minsk Group format has been the most correct one, because it provided the balance of superpowers and allowed us to ensure the Nagorno-Karabakh problem is not solved due to unilateral efforts of any of the superpowers," the first president concluded.

Much of Ter-Petrosian's hour-long speech was devoted to what he sees as 'contradictions' in President Serzh Sarkisian's policies.

He said that while the power

under Robert Kocharian's presidency was 'monolithic', it is cracking now under Sarkisian as "redistribution of administrative resources and influences as well as property and wealth" is taking place.

As a bright example of such contradictions, Armenia's first president cited the ouster of Parliament Speaker Tigran Torosian and his replacement with another senior party figure, Hovik Abrahamian.

"One should not seek politics and state interests in this move," Ter-Petrosian said, adding that the decision is the result of 'internal rumbles'.

"Tigran Torosian is not a child of the criminal world and by appointing

Continued on page 4

Matthew Bryza Visits Yerevan

US Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza

YEREVAN -- Matthew Bryza, Deputy Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs, visited Yerevan in what appears to be the first leg of his regional tour, Armenia's Foreign Ministry reported. The US diplomat is also scheduled to visit Baku and Tbilisi.

No details of Bryza's visit to Yerevan are reported yet.

According to Azerbaijani media reports, during his upcoming meetings in all three capitals Bryza will discuss the current situation in the South Caucasus against the backdrop of the Russian-Georgian war, as well as the process of the settlement of the Nagorno-Karabakh conflict.

Matthew Bryza is the US co-chairman of the Minsk Group of the Organization for Security and Cooperation in Europe, an international format advancing a negotiated settlement of the Nagorno-Karabakh conflict.

Armenian Parliament Speaker Quits Governing Party And Resigns Under Partisan Pressure

YEREVAN -- Armenia's embattled parliament speaker has announced his resignation from the top post and decision to quit the governing party from which he has been under pressure to go lately.

Invoking the regulations of the National Assembly, Tigran Torosian said at a press conference on Tuesday that he is stepping down "because of the existing insurmountable differences with the parliament majority on a number of issues concerning the country's domestic political life."

But before announcing his resignation from the parliament speaker's post, Torosian unveiled his decision to quit the Republican Party of Armenia (HHK).

"The developments and particularly the developments of the recent period clearly show that these are insurmountable differences, and I have made the step that any reasonable person would do. I have submitted an application to the party about my decision to quit its ranks," Torosian told the media.

In a widely anticipated development the HHK was expected to reach agreement Tuesday evening on reshuffling its top leadership in parlia-

Tigran Torosian

ment thus putting an end to months of speculations regarding Torosian's future political career.

"For three or four months everything was being done by means of intrigues and conspiracies behind the scene. I would advise certain people to take their 30 pieces of silver and continue their way," Torosian commented.

Earlier, he appeared defiant in the face of pressure from his party as he repeatedly dismissed 'rumors' about his imminent ouster and said he would not step down. Some media reports said Torosian refused to step down despite being offered senior government positions.

The HHK board also named another senior party figure, Hovik Abrahamian, as its preferred candidate to succeed Torosian.

Governor Schwarzenegger Commemorates The 17th Anniversary Of Armenian Independence

Governor Schwarzenegger has issued a message on the occasion of the 17th Anniversary of Armenian Independence.

Greetings to all who have gathered to celebrate Armenian Independence Day.

California is home to a fantastic mix of customs and cultures, and today, I thank our Armenian-American residents for the wonderful influence you have on our state. Your many contributions enrich our communities, strengthen our economy and touch the lives of your fellow Californians.

It's a distinct honor to join you in commemorating this special occasion.

As an immigrant, I know firsthand the joy that comes in celebrating your ancestral roots. Days like this not only remind us of time-honored traditions, but also of the great diversity that we enjoy here in our Golden State.

On behalf of all Californians, I wish you a memorable observance and every future success.

Sincerely,
Arnold Schwarzenegger

US Sends Ambassador To Armenia After 2 Years

YEREVAN -- The U.S. has sent an ambassador to Armenia, more than two years after the previous one had his tour of duty cut short.

The U.S. Embassy in Yerevan said Marie Yovanovitch arrived Wednesday night to take up her new post. A career diplomat, she had previously served as the U.S. ambassador in Kyrgyzstan.

The last ambassador was withdrawn in 2006 after he referred to the World War I-era killings of Armenians in Turkey as genocide, in defiance of U.S. policy.

At her confirmation hearings, Yovanovitch explained U.S. policy but would not comment on whether she believed genocide had occurred.

What Has Happend To Independent Armenia?

By Toros Sarian

On the 21st September 1991 Armenia declared its independence. This declaration took place under severe conditions, as since the beginning of the Mountainous Karabakh liberation struggle the Armenian people were living under intolerable conditions. Considerable human and material resources had been consumed through repelling Azerbaijani aggression and the situation was worsened by the terrible Earthquake disaster in December 1988. All these problems were compounded by the tightening of the blockade by Turkey and Azerbaijan in 1989. Nevertheless, despite all these obstacles the Armenia people managed to battle their way through to a sovereign start to their independence.

When we celebrate today the Independence of Armenia we are also paying respects to those countless women and men who gave their lives in battle. The success in the War of liberation in Mountainous Karabakh and the foundation of an independent Armenia would have been impossible but for the sacrifice of these courageous people.

In those years the people in Armenia and Mountainous Karabakh had struggled to survive and had accepted the minimum. But as always in our history the deep bond to our roots and national identity provided the necessary strength to overcome those difficult and testing years. Independence gave the people new courage, hope and a Vision for the future. In May 1992 the Self-Defence Forces in Mountainous Karabakh won a decisive battle in the Liberation war in the victorious Shushi-Lachin operation.

Only with this victory was it possible to secure the Independence of Armenia and Mountainous Karabakh and begin the reconstruction of the country. For the Armenians in the Diaspora the 21st September was an important signal to strengthen their aid to and display solidarity with the people of Armenia or order to defend this new fought for independence

The Diaspora, in those years did its utmost to help the population and members fought side by side with the people in Mountainous Karabakh during the Liberation War. The victory in this war and the celebration of Armenian Independence are examples of the will power, determination and ability of Armenians to gather the strength and energy in decisive moments in the struggle for freedom and independence.

In the past 17 years progress has been made in the Republics of Armenia and Mountainous Karabakh. The economic situation has improved and acute shortages are now distant memory. The ability of Armenia to defend itself and Mountainous Karabakh are now assured. However, despite these successes unsolved problems are awaiting solutions and the urgency is increasing rapidly.

Although the numbers of Armenians leaving the country has fallen thousands still see their future abroad.

The economic uncertainties and political instability in the entire region coupled with the ever present threat of a new outbreak of war have not turned Armenia into an attractive place. The Diaspora in contrast to home offers a brighter future to many Armenians, especially those who have already relatives in other countries as this makes the decision to migrate much easier.

What cannot now be overlooked, especially since the 1st March, is the immense dissatisfaction with the ruling political culture. With the founding of the new Republic the people were united not just out of nationalistic aspirations but out of a deep desire for the foundation of a new Democratic Republic, where law and justice had utmost priority. Unfortunately, this dream of an independent state without political and economic privilege has not come true. In fact the opposite has taken place. Over the past years a return to the old despotic structures can be recognized resulting in rule by violence, oppression and injustice. A threatening oligarchic system has established itself which stifles the political, economic and social development of Armenia. The true character of the ruling regime came to light on the 1st March. The grand coalition which was formed afterwards encompassed all of the political and economic forces whose goals were to retain their own power and influence.

After 17 years of independence, the prisons are now full of political prisoners and dissidents. Even one of the leaders of the Armenian national movement, later becoming the first President, has been subject to unfounded defamation campaigns. 17 years ago the first phase of the revolution was successfully implemented and the Republics of Armenia and Mountainous Karabakh was the reward for that courageous fight. The second phase of the revolution is proving more difficult and the dismantling of the entrenched oligarchy will be slow and painful, if not impossible as the regime is part of it.

One thing is certain, the fight for democracy, Rule of Law and social justice must continue and the regime must be reminded again and again that independence and freedom cannot be separated.

Armen Sarkissian Becomes Chairman Of Global Energy Security Council

GENEVA -- Last month Armen Sarkissian, founding President of Eurasia House International and former Prime Minister of Armenia, became Chairman of the Global Energy Security Council, headquartered at the World Economic Forum in Geneva. The Council, a multistakeholder body of the most prominent figures in global energy industry and institutions, is tasked to study, analyze and explore solutions to critical and urgent issues in the global arena.

Klaus Schwab, Executive Chairman and founder of the World Economic Forum, explained the purpose of the Council: "The Global Agenda Councils mark a major milestone in the World Economic Forum's evolution towards becoming the integrator, manager and disseminator of the best knowledge available in the world".

The inaugural Summit of the Council will be held in Dubai in November of this year.

In a world where there is increasing energy demand, prices are record-high, supplies are not guaranteed, along with a host of economic and geopolitical factors, energy security has become one of the most critical issues in the early 21st century. While in the past energy security was primarily about supply and demand, geopolitics and market structures, today new factors – from environmental issues to geopolitics and military conflicts – are putting greater pressure on the world market and on global economic development.

Reflecting on the enormous work ahead, Council Chairman Sarkissian said "finding long-term sustainable solutions in the multilayered arena of energy security is extremely important, otherwise, it would be difficult to promote economic growth, social progress and peace around the globe". Such complex solutions to complex problems require cooperation on a global scale. The Council is set up to coordinate this effort.

In partnership with the World Economic Forum, as Chairman of the Council, Dr. Sarkissian will nominate world-class thought leaders to serve on the Council, and will coordinate the work of the international body. He will present new insights and innovative ideas about energy security resulting from the work of the Council at the World Economic Forum Annual Meeting in Davos and other gatherings around the world.

On 9 September, at another conference in Geneva on "Greater Regulation and Higher Taxation" in global wealth management, Dr. Sarkissian gave a keynote address to a gathering of high-powered investors and corporate executives. He discussed how the global financial markets are shaping

and the likelihood of emerging markets following the lead of the most developed countries.

The following day Dr. Sarkissian gave a keynote speech in Zurich on "Natural Gas Geopolitics" at the Fall strategy meeting of the Energy Industry Partnership, organized by the World Economic Forum. He discussed recent political and economic developments around the world and how they affect the uninterrupted flows of energy at affordable prices, including gas. He then underlined how the role of National Oil/Gas Companies is increasing in the global energy market, giving energy resource-rich governments greater political and economic levers in international affairs.

Later in the year Dr Sarkissian will be chairing and leading discussions at the first World Economic Forum on Europe and Central Asia, which will be held on 30 October–1 November in Istanbul, Turkey. The forum will bring together international and regional business leaders and government representatives, as well as media, cultural and religious leaders from across Europe, Turkey, Russia, Central Asia and the Middle East to explore the common challenges faced by the regions and to map the path towards a common collaborative future.

Dr. Sarkissian is advisor and has advised the CEOs and Corporate Boards of global companies, including BP, Alcatel, Telefonica, Finmeccanica, and others. He is the founder of several significant investment companies, which invest in major business projects, especially in the energy, high technology, telecom, and real estate sectors.

Eurasia House International in London fosters critical dialogue and cooperation among political and business leaders and is involved in bridge building between the West and the vast geographic space extending from Eastern Europe to Russia, to the Caspian region and China.

Patriarchate

Special from Arthur Hagopian

For decades, the triumphant triumvirate of the Greek Orthodox, Armenian Orthodox and Latin Catholic churches, have stood firm guard over the panoply of Christian sacred places in the Holy Land, protecting, refurbishing and maintaining them. Often at enormous cost, the burden shared equally by all.

It has been a practical and productive arrangement that has seen, among others, the roof of the Holy Sepulcher, one of Christendom's holiest structures, restored to a brilliant display of inspiring color, after lingering as a painful eyesore buttressed by rickety scaffolding that soared upwards in an ungainly tangle of tubing. The three guardians cooperate under the aegis of a special Status Quo committee that oversees all preservation efforts and attempts to smooth out any differences of opinion that may arise. And there have been more than one. But although harmony has not always been a prevalent feature of their deliberations, the custodians are united in their aims.

The committee derives its authority from a historic pledge made by the Turkish Sultan, Abdul Majid, whose 1852 "firman" (declaration) officially established the principle of "Status Quo" (i.e., existing "as is" condition) in the Holy Places.

"The edict defines, regulates and maintains, without change, the proprietary rights in the Holy Places granted exclusively to the three major Christian rites - Greek, Armenian and Latin Catholic - thus making the Armenian Church equal in stature to the Catholic and Greek Orthodox Churches despite its relatively small size," according to the Armenian Patriarchate of Jerusalem.

However, on more than one occasion, the disagreements, particularly between the two Orthodox churches, have festered for too long, with restoration work unduly protracted. It took a lifetime for the Status Quo committee to ink an agreement for renovation work at the Holy Sepulcher church, while for decades the roof of the Nativity church in Bethlehem, remained in a serious state of disrepair. According to Archbishop Aris Shirvanian, director of Ecumenical and Foreign Relations at the Armenian Patriarchate, the delay was due to the "divergent positions among the three custodian churches."

With the Greeks insisting that they alone had the right to undertake the restoration, nothing could be accomplished, he noted.

But a solution to the impasse has now been found, he said, thanks to the Palestinian Authority to which the

matter was referred and which has agreed to supervise the work that needs to be done.

Shirvanian revealed the three guardians have also achieved another milestone, with an agreement to finally revamp and restore the lavatories in the Holy Sepulcher church, at a cost of US\$136,000.

"This issue had been a conten-

Inside the Holy Sepulchre

tious one for decades until intensive negotiations yielded a breakthrough," he said. Although he did not spell it out, the unsavory smells and unhygienic conditions emanating from the dilapidated utility have always repelled visitors, tourists and pilgrims.

The restoration work is unending, and the demands on the resources of the churches, daunting.

"The Armenian Patriarchate of Jerusalem needs the financial support of each Armenian community worldwide to preserve and maintain the priceless legacy of heritage and presence left by past generations of faithful pilgrims in the Holy Land," Shirvanian stresses.

"Time, attention, prayers and donations are all essential to the success of Armenian Jerusalem," he adds. The Armenian Patriarchate oversees sacred sites all over the Holy Land, but possesses only limited resources, human and material, to help carry out its mandate.

Because of this, its ability to protect its possessions becomes strained. Vandalism has become a particularly acute problem for the church. This summer alone, vandals struck at two of the church's properties, one in Ramleh, an hour's distance from Jerusalem, and one at Baron Der, a 33-1/2 acre olive grove between the towns of Bethlehem-Beit Jala and Jerusalem. In Ramleh, the criminals took advantage of the temporarily uninhabited St George's Armenian monastery to ransack the interior as well as to destroy doors and windows.

Turkish Media Claims Armenia Is Ready To Establish A Joint Committee Of Historians

According to Turkish media sources Serzh Sarkisian has agreed to the establishment of a joint committee of historians to study the events of 1915. This could be the first step to compromise on the Genocide issue by the regime in Yerevan. Following is the full text of the news report

Back Door Talks Between Turkey, Armenia Continue

The behind the scenes diplomacy between Ankara and Yerevan, which set the ground for President Abdullah Gul's landmark visit to Armenia, continues this week in Switzerland with its third round between the two countries' top diplomats, the Turkish Daily News (TDN) reported on Wednesday.

Diplomats will try to finalize a draft for the common declaration of good will in the wake of a tripartite summit between Turkey, Armenia and Azerbaijan to take place in New York at the end of September, the report said.

Undersecretary of the foreign ministry, Ertugrul Apakan, and his deputy, Unal Cevikoz, headed for Switzerland on Sunday to meet their counterparts in Bern, which already hosted two rounds of talks in May and July, it added.

The positive atmosphere flourished after the first-ever meeting of Gul and his Armenian counterpart Serzh Sargsyan on the margins of the football match on Sept. 6 which paved the way for a more comprehensive discussion on substantial issues.

Diplomats will try to reach a compromise on a common language for reflection upon the developments fortified with Gul's visit and the football match between the two national teams.

Turkey is among the first countries that recognized Armenia when it declared its independency in the early 1990s. However there is no diplomatic relations between two countries, as Armenia presses the international community to admit the so-called "genocide" claims instead of accepting Turkey's call to investigate the allegations, and its invasion of 20 percent of Azerbaijani territory despite U.N. Security Council resolutions on the issue.

Armenia, with the backing of the diaspora, claims up to 1.5 million of their kin were slaughtered in orchestrated killings in 1915. Turkey rejects the claims, saying that 300,000 Armenians along with at least as many Turks died in civil strife that emerged when Armenians took up arms for independence in eastern Anatolia.

(Shocked, the Armenian Patriarch, Archbishop Torkom Manoogian, despite the ill health that has troubled him recently, traveled all the way to the site to inspect the damage.)

Shirvanian notes that the monastery "dates back to the 1600's and its ancient history is linked to Armenian pilgrims, who, before the invention of modern transportation, regularly disembarked from boats in the nearby port of Jaffa on their way to Jerusalem. After resting at St. Nicholas Armenian Monastery in Jaffa, overlooking the harbor of Tel Aviv, they would proceed to Ramleh and St George's Monastery. After another rest period, they would resume their journey to

In 2005, Turkish Prime Minister Tayyip Erdogan took a first step towards resolving the issue by proposing that a joint commission of historians launch an investigation and publish their conclusions, but the proposal was rejected by Yerevan.

Declaration To Be Announced In New York

The declaration is to be announced at the meeting of Foreign Minister Ali Babacan and his Armenian counterpart, Edward Nalbandian, which is expected to take place during the U.N General Assembly in New York being held Sept.23 to Oct.1.

Diplomatic sources told the TDN Armenia now moves closer to giving a green light for a joint committee of historians to study the events of 1915, a long-standing Turkish proposal categorically rejected by the former Armenian President Robert Kocharian.

Considering the need to establish a mechanism for verification of documents in archives, together with choosing the members, preparations are expected to take at least one year which gives Turkey time on international platforms.

Participation of experts from third-party countries and a representative from an international institution are also under discussion.

"Official announcement for the establishment of a committee would ease Turkey's position, culminating in alleged genocide resolutions in many countries," a senior Turkish official told the TDN, referring to initiatives in countries including the U.S., Canada, France and Argentina.

Combined efforts are underway for setting up other committees to work on economic and cultural affairs to accelerate the normalization of relations.

Armenian expectations for the opening of the sealed border between the two countries loomed large especially after the outbreak of crisis in Georgia, which has been the major gateway for Western markets from Armenia. However, Ankara waits for simultaneous steps on other fronts in order to further proceed with the opening of the border.

Jerusalem."

Barely a month after the Ramleh attack, a "fire of suspicious origin" broke out at Baron Der, damaging up to 20 trees.

Despite all the turmoil and travails, the Armenian Patriarchate of Jerusalem continues to live up to its legacy, its standing and authority as the second most important Armenian spiritual center (after Etchmiadzin, in the Motherland), permanently inscribed on the throne of St James now occupied by an incumbent whose unbridled enthusiasm, devotion and determination, open-mindedness and pragmatic approach, have evoked widespread appreciation and support.

A New School Year at St. Nersess

NEW ROCHELLE, NY -- After bidding farewell to 200 teenagers who made St. Nersess their home for one of this summer's youth conferences, the Seminary has shifted gears for the start of the new school year. Ten seminarians moved into the Ouzounian House, the main building on St. Nersess Seminary's lush, 9-acre campus to begin the 2008-2009 academic year.

Deacon Hayk Tigranyan of the Western Diocese is one of five new seminarians arriving at St. Nersess to prepare to become priests.

A New and Promising Breed

"I've been waiting for this day for months," he said with a broad smile, as he dragged six bulging suitcases up the Seminary's grand stairway looking for Room 4, which will be his home for the next four years. Deacon Hayk recently graduated Magna Cum Laude from Cal State University-Northridge with a B.A. in Psychology. He is one of a new breed of St. Nersess seminarians: born in Armenia, he immigrated to the United States as a young boy, and looks forward to serving as a priest in the Western Diocese.

"Seminarians like Deacons Hayk and Mkrtich (Ksachikyan), also of the Western Diocese, have the unique and innate ability to reach out to American-Armenians of different backgrounds because they are equally at home with recent immigrants from Armenia as well as American-Armenians who have been in the U.S. for generations," said the Dean, Fr. Daniel Findikyan. "They will do good work for the church," he added.

After a quick week of classes, the seminarians loaded into the seminary van for the two-and-a-half hour trip to the Ararat Center in Greenville, New York. There they spent Labor Day weekend on their annual Orientation Retreat. The retreat was led by Director of Youth and Vocations, Fr. Stepanos Doudoukjian and the Seminary's Spiritual Director, Fr. Yeprem Kelegian, both St. Nersess alumni.

Joining that group this year, in addition to Deacon Hayk, are four more new seminarians. Sub Deacon

Stanton Sheridan was baptized at St. Mesrob Armenian Church by St. Nersess alumnus Fr. Garabed Kochakian (currently Pastor of St. John's Armenian Church, Southfield, Michigan) and raised in the church by another St. Nersess graduate, Fr. Yeprem Kelegian, who has been the Pastor of St. Mesrob in Racine for eleven years. A leader of the ACYOA both in his parish and on the national level, Sub Deacon Stan is a veteran of the Seminary's summer study conferences. He graduated from Marquette University in Milwaukee this May with a B.A. degree, majoring in Criminology and Law and minoring in Theology. After a short stint as a Greenfield, Wisconsin police officer, Sub Deacon Stan's heart pulled him to St. Nersess. Now preparing to become a priest, he likes to tell people, "I'm living the dream."

Deacon Vahagn Azizyan comes to St. Nersess from Armenia on the eager recommendation of Dr. Thomas Samuelian, Emeritus Professor of Armenian Language at St. Nersess and Founder of Arag-29, a charitable organization based in Yerevan. Deacon Vahagn already has substantial experience in Armenian Church life. After receiving a graduate degree from Yerevan State University's Department of Theology, he was admitted to the Gevorgyan Seminary of Holy Etchmiadzin with advanced standing, graduating from the Seminary after two years. For two years he served as Deacon-in-Charge of the Arabkir Youth Center, a ministry established by the Holy See. Deacon Vahagn has a special interest in youth ministry. While in Armenia he organized numerous pilgrimages, mission trips, Bible Studies and Sunday Schools for young people.

Deacon Vahagn is enrolled in the new St. Nersess the Great program at St. Nersess, a streamlined clergy-training program intended for mature men who already have significant experience and/or education in the Armenian Church. The program is based on the example of the fourth-century Catholicos St. Nersess the Great, a self-made man who, later in life, applied his significant life experi-

St. Nersess Seminarians and future yeretzgins gather with Fr. Stepanos and Fr. Yeprem at the Ararat Center, in Greenville, New York.

Back row, left to right: Dn. Ryan Tellalian, Dn. Mkrtich Ksachikyan, Fr. Stepanos Doudoukjian, sDn. Ben Rith-Najarian, Fr. Yeprem Kelegian, Tbir Greg Andonian, and Dn. Hayk Tigranyan.

Front row, left to right: Arpine and Dn. Vahagn Azizyan, sDn. Stan Sheridan, and Hasmik and sDn. Justin Andonian.

ence as a military leader, administrator and teacher to the church as a priest and pastor.

Joining Deacon Vahagn in the St. Nersess the Great (or Medzn Nersess) program are Deacon Leon Khojateyan, a musician and educator from Washington, DC, and Deacon Kevork Esayan, an engineer from New York City. If all goes according to plan, these three candidates could complete their program and be ordained priests in as little as 18 months from now. All were invited by His Eminence Abp. Khajag Barsamian to serve the Eastern Diocese.

On Sunday morning, the seminarians closed their retreat at St. Peter Armenian Church (Watervliet, NY), where they participated in the Divine Liturgy at the invitation of the Pastor, Fr. Bedros Kadehjian, also a St. Nersess alumnus.

Returning to the Seminary to

continue their studies are fourth-year seminarians Deacon Ryan Tellalian (Fresno, CA), Sub Deacon Benjamin Rith-Najarian (Bemidji, MN); third-year seminarians Sub Deacon Justin Avedis Ajamian (Waldwick, NJ), Gregory Andonian (Cleveland, OH) and second-year student Deacon Mkrtich Ksachikyan (North Hollywood, CA). St. Nersess anticipates two graduates next May and two more the following year, plus the students in the St. Nersess the Great program.

The seminary community is even further blessed this year by the presence of two future priest's wives. Deacon Vahagn Azizyan, who arrived from Armenia barely two weeks ago, is a newlywed. He married his wife Arpine last October. An even more recent newlywed is third-year seminarian Sub Deacon Justin Avedis Ajamian, who was married to his wife Hasmik this summer in Yerevan.

AMAA Announces Winners of James Jameson Essay Contest

PARAMUS, NJ -- "Alex Tavlian of Fresno, CA is the winner of the James Jameson Essay Contest this year," announced Mr. Doug Kurjian, Chairman of the Publications Committee of the Armenian Missionary Association of America (AMAA). Tavlian's essay in the high school category was "Adam Schiff: Friend of the Armenian Community."

The panel of the judges included three other members namely Vartan Sahagian, Arthur Artinian and Judith Kurjian. Alex Tavlian who is a member of the First Armenian Presbyterian Church of Fresno, received an award in the amount of \$300. "Various factors come into play in judging writing," said Mr. Kurjian. "This includes appropriateness of material, style, clarity, content, emotion, logic, credibility, organization, development, maturity, diction, usage and connection with the reader.?"

In addition to Alex, three college-

bound students received awards for their essays that were submitted along with their scholarship applications. The winners were Jenna Gavroian, first place, for her essay "The Hurdle of Life;" Jonathan Garabedian, second place, for his essay "Major Influences that Continue to Shape my Life;" and Lisa Der Ohanessian, third place, for her essay "Road to Success." The panel of judges for this category along with Doug Kurjian were Nurhan Helvacian, Arouss Darpinian and Berjouhi Gulesserian. The winners received awards of \$300, \$250 and \$200, respectively.

The Board of Directors of the AMAA congratulates the winners and encourages our young students to participate in this contest. The deadline for next year's contest is May 1, 2009. Those who are interested in participating can contact AMAA at 201-265-2607.

Thousands Of Opposition Supporters Rally In Yerevan

Continued from page 1

Hovik Abrahamian they finally criminalize the parliament," Ter-Petrosian charged.

Ter-Petrosian also highlighted the differences that he said currently exist between Sarkisian and his predecessor Kocharian. He, in particular, claimed that the rumors about Kocharian's plans to return active politics, in particular to occupy the prime minister's position, are 'fed' from the retired president's close associates. Ter-Petrosian also asserted that these speculations are directed against Serzh Sarkisian.

"An opinion is being disseminated that Serzh Sarkisian is unable to restrain the popular opposition movement, that he will lose the power soon and that the whole underworld will lose everything. They say Robert Kocharian is the only salvation for these people who own huge riches."

According to Ter-Petrosian, Serzh Sarkisian realizes that by appointing Kocharian prime minister he will be reduced to the status of an "English Queen", because, as he said, Kocharian dislikes power-sharing by his nature and essence.

Ter-Petrosian also described the relations between Prime Minister Tigran Sarkisian (no relation to Serzh Sarkisian) with his cabinet as ineffective and harmful for the state. Tigran Sarkisian's function, according to Ter-Petrosian, is limited to creating the illusion for the outside world of "a government led by a professional". "In reality, the government receives instructions from a totally different direction and first of all from the president himself."

Ter-Petrosian also chided the government's economic policies, asserting that monopolists continue to underpay to the public coffers, while the main tax burden is laid on small and medium-sized businesses.

The ex-president also discussed the consequences of the recent regional developments, including the Russian-Georgian war, contending that Armenia has never been so vulnerable to external pressures as it is now.

"It is illegitimate, corrupt and dishonest authorities that are most vulnerable to external pressures, while clean, legitimately elected, honest and fair authorities are able to oppose any kind of external pressure."

ՇԵՐՈՍԱՍԱՐՏ

ՓԱՂՔ ՇԵՐՈՍԱՍԱՐՏ ՄՂԱԾ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ

Մուսա Լեռ թափանցած առաջին հայ պանծալի յեղափոխականը կը հանդիսանայ դիւցազն Աղասին: Առաջանի անունով կարապետ թարասարգիսեան, ծնած է 1871 Ապրիլ 4-ին (17-ին), Հաճըն: Նախնական կրթութիւնը կը ստանայ Միացեալ Ընկերութեան Հաճընի Բարձրագոյն Նախակրթարանին մէջ: Ուշիմ, յախուռն ու արթնամիտ պատանի մըն էր Աղասի, կը վկայեն իր ժամանակակիցները: Յիրաւի, Աղասի, 1886-ին Միացեալ Ընկերութեան Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ վարժարաններու աշակերտներուն մէջ տեղի ունեցած մրցման մը ընթացքին կը շահի առաջնութիւնը եւ կը ստանայ ոսկի խաչ մը:

Նոյն տարուայ Յուլիսին որպէս ուսանող կը մեկնի Պոլիս եւ յաջողութեամբ անցընելէ ետք դպրոցին մուտքի քննութիւնները, կը մտնէ Կեդրոնական վարժարան, որուն տնօրէնութիւնը այդ ատեն կը վարէր Մինաս Չերազ: Կեդրոնական վարժարանին այդ շրջանի ուսուցիչներէն կը յիշատակուին՝ Մաղաքիա Օրմանեան եւ Գարեգին Սրուանձտեանց սրբազանները, Յ. Պարոնեան, Ե. Տէմիրճիպաշեան, Թ. Թերզեան, Մելքոն Կիւրճեան եւ այլն, որոնց շունչին տակ կը դաստիարակուի ու կը մեծնայ Աղասի:

Մեծ Մուրատին (Համբարձում Պօյաճեան) տունը, ուր կը մնար ան, ժամադրավայրն էր ուսանող յեղափոխականներու: Աղասի հոն կը բանայ աչքերը եւ փոքր տարիքէն կը մասնակցի յեղափոխական ժողովներուն ու շարժումներուն:

Պոլսոյ մէջ, Աղասի կը ճանչցուէր Հասոյ ծածկանունով, իր հայրենակից Համբարձում Պօյաճեանին ակնարկելով, ետեւէդ հասայ, Հաճընի բարբառով՝ հասոյ:

1892-ին Հնչակեան կեդրոնը ժընեւէն փոխադրուած էր Աթէնք: Կուսակցութեան հրահանգով Աղասի կ'անցնի Աթէնք, ուր կը հրատարակէ Բոլ Լաֆարկի «Մուլանալու Իրաւունք» գրքոյկը:

Պոլսոյ եղեռնադատ ատենը, «փամփշտակիր հովանոցներ»ու պատմութեան մը պատճառաւ, ի բացակայութեան, մահուան դատապարտած էր Հասոն (Աղասին): Ուրեմն անհնարին էր անոր Կիլիկիա մուտքը: Բայց կուսակցութիւնը կը հրահանգէր, Աղասիին կը մնար կատարել...:

1892 Սեպտեմբերին, որպէս կուսակցութեան լիազօր ներկայացուցիչ, Աղասի, Պէյրութի վրայով կը մեկնի Կիլիկիա՝ Պէյրութ, Ալեքսանտրէթ, Անտիոք, Մուսա Լեռ, Ջէյթուն, ուր կը կատարէ յեղափոխական քարոզչութիւն ու կ'ունենայ յեղափոխական բեղուն գործունէութիւն:

Աղասի կը քարոզէ, կը խրատուէ եւ ինքնապաշտպանութեան կը պատրաստէ ժողովուրդը: Կիրակի օրերը, Ս. Պատարագէն ետք, եկեղեցւոյ մէջ, գինուորական խիստ կարգապահութեամբ, գինավարժութիւններ կատարել կու տայ, երիտասարդները տասնապետական դրութեամբ բաժանումներու կ'ենթարկէ եւ անխտիր, գրեթէ բոլորը կը ստիպէ ունենալ ինքնապաշտպանութեան զէնք մը...:

Աղասիի այս ցուցմունքներուն ու հրահանգներուն շնորհիւ, օր ըստ օրէ կ'ուժեղանայ Մուսա Լեռան ժողովուրդի մարտունակութիւնն ու կ'արմատանայ ինքնա-

Ծ. Խ. Մուսա Լեռան պանծալի հերոսամարտի 93-ամեակն է: Ծանօթանալու համար թէ ինչպէ՞ս ցանուցան հերոսամարտի հունտերը, ստորեւ կը ներկայացնենք ճեպլէ Մուսայի Յայրենակցական Միութեան կողմէ հրատարակուած «Յուշամատեան Մուսա Լեռան» հատորին «Առաջին յեղափոխականներու մուտքը Մուսա Լեռ եւ անոնց գործունէութիւնը» բաժնէն քաղուածքներ:

Մուսա Լեռի Հնչակեան մարտիկներ

պաշտպանութեան գաղափարը անոր մէջ:

Ի բնէ հիւրասէր եւ ազգասէր Մուսա Լեռան ժողովուրդը խոր յարգանք ու հոգածութիւն կը ցուցաբերէ «Յեղափոխական պարոն»ներուն հանդէպ եւ ինքնաբերաբար կ'իւրացնէ անոնց յեղափոխական քարոզներն ու ինքնապաշտպանութեան գաղափարները:

Մուսա Լեռան ժողովուրդը գրեթէ ամբողջութեամբ կը մտնէ Հնչակեան շարքերը եւ կ'ենթարկուի կուսակցութեան կարգ-կանոնին ու հրահանգներուն:

Աղասի եւ իր ընկերները, եւ ասիկա պէտք է ըսել ի պատիւ իրենց, ուղղամտութիւն, քրիստոնէական սէր, եղբայրասիրութիւն ու մարդկային բարոյականութիւն ուսուցին Մուսա Լեռան հայ պարզամիտ գեղջուկներուն, վերջ մը դրին կրօնական ազգաքանդ վէճերուն եւ ազգասիրութեան ու հայրենասիրութեան անմոռանալի դասեր ուսուցին անոնց:

Յանձինս Հնչակեան պարոններուն Մուսա Լեռցի մեր ժողովուրդը տեսաւ կեանքի ապահովութեան եւ կրօնական ու ազգային ինքնապաշտպանութեան հզօր արտոյնները: Անոնց Մուսա Լեռ մուտքէն առաջ մեր ժողովուրդը կորսնցուցած էր ինքնավստահութիւնն ու հաւատքը իր սեփական ուժին հանդէպ: Անոնք ինքնավստահութիւն ներշնչեցին անոր եւ ոգեւորեցին զայն որպէսզի իր ինքնապաշտպանութեան նուիրուի ան:

Պէտք է շեշտել թէ՛ այս իրողութեանց մեծապէս նպաստած է նաեւ յեղափոխական «պարոն»ներուն անբասիր նկարագիրը, որով վստահութիւնը շահած են Մուսա Լեռցի մեր ժողովուրդին, մեծին ու պզտիկին, արական, ինչպէս իզական սեռին:

Անոնք ընտանեկան, առեւտրական թէ՛ ժառանգական դատեր կատարած են իրենց կողմէ կազմուած կուսակցական մասնաւոր դատարանի մը մէջ, փոխանակ զրկելու Անտիոք, ուր կը կողոպտուէին կաշռակներ պաշտօնեաններու կողմէ:

Յեղափոխական պարոնները, այս ուղղութեամբ, սերտ գործակցութիւն ունեցած են հայ գիւղերու երեւելիներուն հետ, որոնք քաջալերած են այս դրութիւնը: Գիւղե-

եան), Պօղոս Իփրաճեանը (Շիշման), Ներսէս Գազանճեանը (Եօղուն Օլուքէն), Ե. Կարիկեանն ու Գէորգ Պալճեանը (Քեպուսիէն) եւ այլն:

Եւ ինչպէս իրաւամբ կը գրէ պրն. Աղասի, անոնք ութը ամիս, մինչեւ անձնատուութիւն, բացարձակ իշխանութիւն հաստատած են Մուսա Լեռան մէջ: Անոնց յամառ ջանքերուն շնորհիւ է որ գողութիւնը միանգամընդմիշտ դադրած է Մուսա Լեռան մէջ, եւ թուրք ոստիկաններուն ու հարկահաւաքներուն մուտքը դարձած հազուադէպ:

Ի պատիւ «պարոն»ներուն պէտք է դարձեալ ընդգծել որ իրենց շրջանին Մուսա Լեռան մէջ, ո՛չ եղբայրասպանութիւններ կատարուած են, ո՛չ բռնութիւններ: Եթէ գտնուած են սակաւաթիւ անաստողներ, անոնք ալ խստիւ պատժուած են:

Յեղափոխականներուն ներկայութիւնը Մուսա Լեռան մէջ օգտակար ու դաստիարակիչ եղած է այլապէս ալ: Մեր ժողովուրդը անոնց շնորհիւ ծանօթացած է հեռադիտակին եւ իմացած շատ ու շատ ազգային նորութիւններ, սորված ազգային երգեր եւ այլն:

Անոնք շատ մը ընտանիքներու փեսաբերութիւն ու կնքահայրութիւն ալ ըրած են եւ իրենց յեղափոխական անունները փոխանցած նորածին երեխաներուն:

րու այդ երեւելիներէն յիշատակութեան արժանի են՝ Մարգիս աղա Թասալքեանը, Կարապետ աղա Իգմիրլեանը, Մովսէս Գրըգեանը, Յարութիւն Քահրիպարեանը (Պօյաճ-

Blue Cross of California takes the worry out of health care.

Our goal is to make staying healthy easier with a variety of affordable plans to fit your needs. For over 65 years, Blue Cross has been a leader in California offering quality health care coverage with over 41,000 doctors and 400 hospitals in our network. We offer:

- Prescription Drug Coverage
- Individual and Family Plans
- Plans for Small Businesses
- Dental Coverage
- Medicare Supplement Plans
- Life Insurance by BC Life & Health Insurance Company
- HSA-Compatible Plans by BC Life & Health Insurance Company
- Integrated Workers' Compensation by Employers Compensation Insurance Company

Call now and let me help take the worry out of your health care!

HARUT DER-TAVITIAN
 Authorized Independent Agent
 1807 W GLENOAKS BLVD. #202
 GLENDALE, CA 91201
 (818) 502-3233
 HARUT@EXCELHYE.COM
 WWW.EXCELHYE.COM
 CA Insurance
 License #0B28270

Blue Cross of California (BCC) and BC Life & Health Insurance Company (BCL&H) are Independent Licensees of the Blue Cross Association (BCA). The Power of Blue and the Blue Cross name and symbol are registered service marks of the BCA. ©2005 BCC. CAN119

ՎԱՅ ԴՊՐՈՑ

ՎԵՐԱՍՈՒՏ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ԶԲԸՄ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Փասատինայի ՀԲԸՄ Երկրորդական Վարժարանի աշակերտները

Սեպտեմբեր 3ին, 2008 թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան, ընկերակցութեամբ Փասատինայի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Հոգշ. Տ. Պարեոտ Մ. Վրդ. Երէցեանի, այցելեցին Փասատինայի ՀԲԸՄ Երկրորդական Վարժարանը եւ յատուկ արարողութեամբ կատարեցին կրթական տարեմուտի բացումը: Սրբազան Հայրը իր պատգամը

տուաւ աշակերտութեան, յորդորեց զանոնք որ պարտաճանաչութեամբ եւ լրջութեամբ հետեւին իրենց դասերուն եւ արձանագրեն փայլուն յաջողութիւններ: Գնահատեց Տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմին նուիրեալ ծառայութիւնները եւ յաջողութիւն մաղթեց անոնց ազգանուէր առաքելութեան: Ներկայ էր Ննամակալութեան Ատենապետ՝ Տիար Սինանեան:

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՀԱՅ ԱԲԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՍՈՒՏԸ

Մերտինեան Վարժարանի աշակերտները վերամուտի օրը

Վերամուտ է կրկին, նոր տարեշրջան, նոր յոյսեր, երազներ, իրագործելի ձգտումներ՝ մեծերու եւ փոքրերու համար, բայց մանաւանդ՝ հին ու նոր դէմքեր, դեռ անհաստատ քայլերով յառաջացող մանուկներ... կամ «տան» ծանօթ, կարօտալի նայուածքներով լի պատանիներ, ցրուած են ամէն կողմ. ուրախութիւն կը ճառագայթէ բոլոր դէմքերէն: Անոնք են մեր «ներկան, նաեւ մեր երջանիկ ապագան...»:

Սեպտեմբեր 4, 2008-ի առաւօտեան ժամը 8:15-ին հնչեց Մերտինեան Վարժարանի 2008-2009 տարեշրջանի առաջին զանգը: Մեծ խանդավառութեամբ, աշակերտ, ուսուցիչ, ծնողք, պատասխանատու մարմնի ներկայացուցիչներ ուղղուեցան դէպի վարժարանի հանդիսարան:

Հանդիսութեան ներկայ էին Վեր. ճօ Մաթոսեան, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան Աւագ Հովիւը, հոգաբարձութեան կազմէն՝ ատենապետը՝ Տօքթ. Հրայր Աթիբեան եւ

փոխ ատենապետը՝ Պրն. Աւետիս Տէմիրճեան, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ ծնողներ:

Պրն. Յովսէփ Ինճէճիբեան՝ վարժարանի տնօրէնը, հանդիսութեան բացումը կատարեց ողջունելով յարգելի հիւրերը, աշակերտները կատարեցին Ամերիկեան եւ Հայկական ուխտերը, երգեցին հոգեւոր երգեր ու շարականներ եւ արտասանեցին 23-րդ Սաղմոսը:

Պրն. Ինճէճիբեան բեմ հրաւրեց Վեր. ճօ Մաթոսեանը օրուան յատուկ իր պատգամը տալու: Վերապատուելին իր նիւթը առած էր Ս. Գիրքէն. ան բացատրեց որ ինչպէս Դանիէլ, հաւատարիմ իր Աստուծոյն, նոյնիսկ գերութեան մէջ հաստատ մնաց իր հաւատքին վրայ: «Դուք ալ, սիրելի աշակերտներ, այս ազատ երկրին մէջ, Դանիէլի նման հաւատարիմ եղէք մեր նախահայրերու հաւատքին, Լուսաւորիչի ուղիին եւ Յիսուս Քրիստոսի օրինակին: Եղէք լա՛ւ

Շար.ը էջ 19

308,000 ՏՈՒՆԱՐԻ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ՏԻԹՐՈՅԹԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

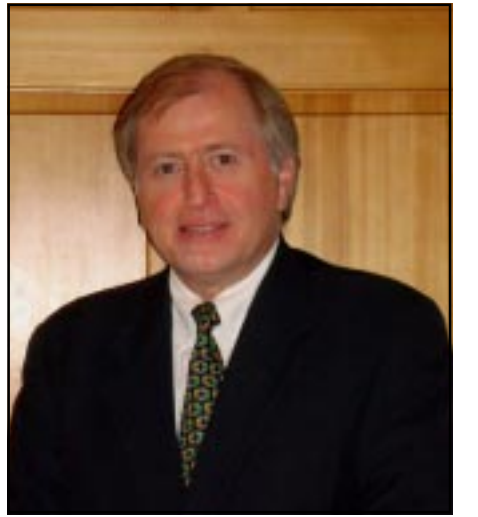
Տիթրոյթի Ալեք եւ Մարի Մանուկեան վարժարանը, Միացեալ Նահանգներու Կրթական Նախարարութենէն, Ուաշինկթըն, վերջերս ստացած է 308,000 ամերիկեան տոլարի գումար մը, որ պիտի ծառայէ աշակերտներուն համակարգիչով տուած քննութեանց ծրագրի զարգացման նպատակին: Մանուկեան վարժարանը այս յատկացումին արժանացած է, ի տես դպրոցի աշակերտութեան համակարգիչով քննութիւններուն արձանագրած յաջողութեանց ու արդիւնքներու զգալի բարելաւման:

«Այսպիսի գումարի մը վարժարանիս յանձնառման վստահումը բացառիկ պատիւ մըն է նախ Հ.Բ.Ը.Մ.ին, ապա եւ Միշիկընի Մանուկեան վարժարանին համար, որ միջին Ամերիկայի միակ ամէնօրեայ հայկական դպրոցն է», հպարտօրէն կ'արձանագրէ երկրորդական վարժարանի տնօրէն զոկտ. Յովսէփ Թորոսեան, որ միջիչ ուժը հանդիսացած էր այս ծրագրի յաջողութեան:

Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մանուկեան վարժարանի բոլոր աշակերտները, փոխան աւանդական թուղթ ու մատիտի, տարին երկու անգամ թուաբանութեան եւ անվերջ լեզուի քննութիւններ կու տան համակարգիչով: Համակարգիչը արագօրէն կը սրբագրէ քննութիւնները որոշելով աշակերտին տուեալ առարկայի մէջ ունեցած մակարդակը: Ոչ միայն այս, համակարգիչը նաեւ կը մատնանշէ տուեալ առարկայի մէջ տուեալ աշակերտին ունեցած դժուարութիւնը, թելադրելով ուսուցիչներուն յատուկ ուշադրութիւն դարձնել այն մարզերուն, ուր աշակերտը յաւելեալ օգնութեան կարիքը կը զգայ, այսպիսով բարելաւելով աշակերտին ուսումնական մակարդակը:

Համակարգչային քննութեան այս ծրագիրը, Տնօրէն Յովսէփ Թորոսեանի դոկտորական աւարտական ճառին նիւթն էր, որ ան պաշտպանէր էր երկու տարի առաջ: Ան իր թեզին մէջ զարգացնէ ներս աշակերտական թուղթի քննութիւններու եւ համակարգիչով տրուած քննութիւններու արդիւնքները բաղադրեց էր Միշիկընի պետական քննութեանց արդիւնքներուն հետ: Դոկտ. Թորոսեան իր թեզին մէջ փաստած էր թէ աշակերտը նոյն արդիւնքները ձեռք կը ձգէ թուղթի թէ համակարգիչի քննութիւններու պարագային եւ նկատի ունենալով համակարգիչի քննութեան բազմաթիւ առաւելութիւնները՝ արագ սրբագրում, անկողմնակալ մօտեցում, աշակերտի մակարդակի առարկայական գնահատում, կանխատեսում է աշակերտը ի՞նչ թուանշան կրնայ ստանալ նահանգային քննութիւններուն, ցուցակագրում իւրաքանչիւր աշակերտի տուեալ առարկայէն ներս ունեցած դժուարութիւններուն, դոկտ. Թորոսեան կը յանձնարարէ բոլորովին անցնիլ քննութեան համակարգչային դրութեան:

Միշիկընի Չարթըր Գարոցներու Միութիւնը (MAPS) սեղեակ ըլլալով դոկտ. Թորոսեանի աննախընթաց այս աշխատանքին, քաջալերելով զայն կը դիմէ Միշի-

Մանուկեան վարժարանի տնօրէն զոկտ. Յովսէփ Թորոսեան

կընի նահանգային կառավարութեան խնդրելով յատուկ ֆինանսաւորում, շարունակելու ու այլ վարժարաններուն մէջ կիրարկելու այս մեթոտը:

Միշիկընի 270 Չարթըր վարժարաններէն միայն երկուքը ստացած են նման յատկացումներ, որոնցմէ մին է Մանուկեան վարժարանը:

Այս յատկացման շնորհիւ դոկտ. Թորոսեան պիտի ծանօթացնէ իր ուսումնասիրութեան արդիւնքները Միշիկընի այլ Չարթըր դպրոցներուն, որպէսզի անոնք ալ իրենց հերթին բարելաւեն պետական քննութեանց իրենց արդիւնքները: Աշակերտական քննութեանց Ամերիկայի մեծագոյն ընկերութիւններէն Scantion-ը, անցեալ տարի հաստատած է դոկտ. Թորոսեանի ուսումնասիրութեան արդիւնքները:

Նիւթական այս օժանդակութեան մեծ մասը պիտի տրամադրուի Մանուկեան վարժարանին եւ այն երեք Չարթըր վարժարաններուն ուսուցչական կազմերուն, որոնք յառաջիկայ տարիներուն որդեգրելով դոկտ. Թորոսեանի համակարգչային քննութեան սխառմը պիտի փորձեն բարելաւել իրենց դպրոցներուն աշակերտներուն քննութիւններու արդիւնքները:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ մօտ 1,200.00 աշակերտներ կը յաճախեն աւելի քան 4200 Չարթըր վարժարաններ: Տիթրոյթի Մանուկեան վարժարանը միակ հայկական Չարթըր վարժարանն է իր 375 աշակերտներով, որոնք ձրիաբար կը ստանան հայցի դաստիարակութիւն, ընտանեկան ջերմ ու ապահով մթնոլորտի մէջ:

Մանուկեան վարժարանը հիմնուած է 1969-ին 20 աշակերտներով ու երկու ուսուցչուհիներով, կը թեւակիսէ իր հիմնադրութեան 40-րդ տարին: Երկրորդական բաժնի արդիական շէնքի շինութիւնը արագ թափով կ'ընթանայ: Անոր պաշտօնական բացումը պիտի գուզադիպի վարժարանիս պանծալի 40-ամեակի նշումին՝ յառաջիկայ Սեպտեմբեր ամսուն:

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք դպրոցի տնօրէնութեան եւ յատկապէս դոկտ. Թորոսեանին իր այս ձեռքբերումին համար, մաղթելով անոր նորանոր յաջողութիւններ իր կրթական ասպարէզէն ներս:

Թ.ՂԱԿԻՅ

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

CO-SPONSOR

City of Glendale

MAJOR SPONSOR

SPONSORS

Wells Fargo Bank

Pacific Western Bank

Glendale Medical Pharmacy

MEDIA SPONSORS

Massis Weekly
Armenian Observer
Kach Nazar
Nor Hayastan

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY

FESTIVAL

SUNDAY, SEPTEMBER 21 2008
VERDUGO PARK, GLENDALE
11:00 AM - 7:00 PM

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԶԵՐՈՒ ԵՒ
ԳԻՐԲԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԸ
ՓՈՐՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ
ՆԱԲՏԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ
ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՆԵՐ
Խորոված պատրաստուած
Moon Mart-ի կողմէ

Sako • Robert Chilingarian • Ararat Amadyan • Maggie
Harut Hakopyan • Armen Hovanissyan • Sokrat
Artsrun • Hovik Krikorian • Vahe Nersisyan
Alfred • Alen • Levon Katerjian
&
Vartan & Siranush Gevorkian Dance Academy

Mission Wine & Spirits

 <p>JOHNNIE WALKER Red Label 15⁴⁹</p>	 <p>JOHNNIE WALKER Black Label 18⁴⁹</p>	 <p>JOHNNIE WALKER Green Label 36⁹⁹</p>	 <p>JOHNNIE WALKER Gold Label 47⁹⁹</p>	 <p>JOHNNIE WALKER Blue Label 114⁹⁹</p>
 <p>PATRON Silver 33⁹⁹</p>	 <p>CAZADORES REPOSADO 19⁹⁹</p>	 <p>Don Julio Blanco Tequila 27⁹⁹</p>	 <p>Don Julio Añejo Tequila 35⁹⁹</p>	 <p>Don Julio 1942 Tequila 69⁹⁹</p>
 <p>GREY GOOSE VODKA 21⁹⁹</p>	 <p>BELVEDERE VODKA 19⁹⁹</p>	 <p>IMPERIA VODKA 17⁹⁹</p>	 <p>Ketel One VODKA 18⁴⁹</p>	 <p>SKYY VODKA 9⁴⁹</p>
 <p>CÎROC Vodka 17⁹⁹</p>	 <p>Crown Royal Canadian Whisky 14⁴⁹</p>	 <p>Jose Cuervo Tequila Especial 10⁹⁹</p>	 <p>SMIRNOFF Vodka 8⁹⁹</p>	 <p>Captain Morgan Spiced Rum 10⁹⁹</p>
 <p>Hennessy COGNAC VS 20⁹⁹</p>	 <p>Hennessy COGNAC VSOP 32⁹⁹</p>	 <p>Hennessy COGNAC XO 97⁹⁹</p>	 <p>COURVOISIER Cognac VS 18⁹⁹</p>	 <p>COURVOISIER Cognac XO 79⁹⁹</p>
 <p>PRAVDA VODKA 19⁹⁹</p>	 <p>ABSOLUT Vodka 15⁴⁹</p>	 <p>BACARDI Rum 9⁹⁹</p>	 <p>CRISTALL Russian Vodka 12⁹⁹</p>	 <p>milagro Silver 15⁹⁹</p>
 <p>RUSSIAN STANDARD VODKA 10⁹⁹</p>	 <p>level.vodka 17⁹⁹</p>	 <p>16⁹⁹</p>	 <p>CZAR'S GOLD Vodka 16⁹⁹</p>	 <p>El Masaya Authentic Arak 21⁹⁹</p>
 <p>Al Mimas Arak 11⁹⁹</p>	 <p>Al Laytany Arak 375ml 4⁴⁹</p>	 <p>Fakra Arak 17⁹⁹</p>	 <p>Mesrob Mashtots Armenian Brandy 32⁹⁹</p>	 <p>ORA Vodka 13⁹⁹</p>
 <p>Noy 10 Years Armenian Brandy 25⁹⁹</p>	 <p>Haddad Special Arak 10⁹⁹</p>	 <p>Haddad Gold Arak 11⁹⁹</p>	 <p>Touma Arak 13⁹⁹</p>	 <p>Kefraya Arak 24⁹⁹</p>
 <p>Ksarak Arak 17⁹⁹</p>	 <p>Sannine Arak 11⁹⁹</p>	 <p>SELECT WINES assorted varietals 1⁹⁹</p>	 <p>SELECT WINES assorted varietals 2⁹⁹</p>	 <p>SELECT WINES assorted varietals 3⁹⁹</p>

MISSION — WINE & SPIRITS —

1785 E. Washington Blvd., Pasadena, CA 91104
(626) 794-7026 • (626) 794-7368

Near the corner of Allen & Washington • Open Monday—Saturday 9 am - 8 pm
www.missionliquor.com

*Minimum 12 Bottle Mix & Match • This ad expires on 09/28/08 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded
• Prices subject to change without notice • No checks or credit cards
All items are 750ml in size unless specified.

ՄԱՐԱԶԴ

ՊՕՂՈՍ ՊԱՂՁԷՃԵԱՆ
(Ծնեալ՝ 1930ին, Լիբանան)

Սրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր եւ հարազատին՝ Պօղոս Պաղչէճեանի մահը, որ պատահեցաւ Չորեքշաբթի, Սեպտեմբեր 17, 2008ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուդարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, Սեպտեմբեր 20, 2008, առաւօտեան ժամը 11ին, Սանթա Անայի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, 5315 W. McFadden Ave., ապա թաղումը՝ Westminster Memorial Park գերեզմանատան մէջ, 14801 Beach Blvd., Westminster, CA 92683:

- Սգակիրներ՝ Այրին՝ Ռոնէ Պաղչէճեան
- Զաւակները՝ Ժաք եւ Մարկո Պաղչէճեան
- Յարուսթիւն եւ Սիլվիա Պաղչէճեան եւ զաւակները՝ Սթիւ, Բաֆֆի, Բապըրթ, Մարալ եւ Վիզէն
- Փիթըր եւ Սեդա Հայկ եւ դուստրերը՝ Արլին եւ Անի Անտրէ եւ Կարինէ Պաղչէճեան եւ զաւակը՝ ձիւննի Թոռները՝ Փօլ եւ Աուրի Պաղչէճեան
- Սարօ եւ Թալին Պաղչէճեան
- Եղբայրը՝ Ստեփան Պաղչէճեան (Կիպրոս)
- Քրոջ զաւակները՝ Սէսիլ եւ Սարգիս Աբուսմեան (Ֆրէզնօ)
- Հռիփ եւ Տիգրան Պէնյեան եւ զաւակները (Լիբանան)
- Ժանէթ եւ Պետիկ Տինճեան եւ զաւակը (Լիբանան)
- Դաւիթ եւ Քրիսթին Գէորգեան եւ զաւակը
- Աներորդին՝ Ռէմօն եւ Լօրիս Քոֆտարալլի եւ զաւակները
- Աներորդուհին՝ Մարի Քոֆտարալլի եւ զաւակները (Լիբանան)
- Եւ համայն Պաղչէճեան, Սարգոյեան, Գուլումեան, Թութեան, Տաղլեան, Տէյրիմէնճեան, Գասպեան ընտանիքները, հարազատներն ու բարեկամները

Թաղման արարողութենէն ետք հոգեճաշ պիտի մատուցուի վերոյիշեալ եկեղեցւոյ կից հայ կեդրոնի «Յարուսթ Պարսամեան» սրահին մէջ

Փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները կը խնդրուի կատարել «Արի-Կիրակոս Մինասեան» ազգ. վարժարանին:

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՉ
(200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՀԵՌԱՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն վայելող
Կլէմտէլի AMGA 280-րդ Ալիքը
Այժմ Կը Սփռուի
GlobeCast

Արբանեակային Հեռատեսիլով
Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեքսիկոյի
Ամբողջ Տարածքին

Դուք Կրնաք Դիտել
Հայաստանեան Լուրեր - Քաղաքական Վերլուծութիւններ
Երաժշտական Հաղորդումներ - Եւայլն

Մանրամասնութիւններու Համար
Հեռաձայնել 818.547.9696

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԶԱՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՔԻ

Շարունակուած էջ 5-էն

ոչ մի կապ չունեն մեր արժեհամակարգի հետ:

Յեղասպանութեան գոհերին աճուրդի հանելով՝ իշխանութիւններն աւելի առաջ գնացին Սփիւռքից տարանջատուելու ճանապարհին: Հայոց Յեղասպանութիւնն աճուրդի հանելն առաւել կը խորացնի խզումը, մանաւանդ այն պատճառով, որ լուծութեան տարիներին հենց սփիւռքահայ երիտասարդներն են պայքարել ու գոհաբերուել, որպէսզի ի վերջոյ Յեղասպանութիւնն իր տեղն ունենայ միջազգային ասպարէզում: Ոչինչ, որ Հայաստանի պետութիւնը որեւէ յուշարձան չի կանգնեցրել Լիսաբոնի մարտիկների յիշատակին կամ որեւէ կերպ չի խրախուսել «Վան» գործողութեան մասնակիցներին: Վարչակարգի փոփոխութեան է փոխել: Մինչդեռ հենց այդ սփիւռքահայերն են, որ իրենց կեանքի ու երիտասարդութեան անմնացորդ նուիրաբերմամբ «Հայոց Յեղասպանութիւն» բառերը լսելի դարձրեցին ազգերի ընտանիքին: Նրանք էին, որ առանց մեծարման կամ պարզեաների ակնկալիքի մեզ իրաւունք տուցին ասելու, որ Հայոց Յեղասպանութիւնը համաշխարհային յիշողութեան մաս է կազմում, եւ որ ոեւէ մէկն իրաւունք չունի այն վաճառքի հանել որպէս սովորական հնոտի:

Պատմաբանների յանձնաժողովը չէ, որ իրաւունք ունի որոշել՝ եղե՞լ է, թէ՛ չի եղել Հայոց Յեղասպանութիւն: Առաւել եւս դա չի վերաբերում մի բուռ թուրք եւ հայ քաղաքական գործիչների, որոնք լուծումներ են փնտրում մեռեալների իրաւունքների հաշուին, փոխանակ այդ լուծումները գտնեն ողջերի իրաւունքները պաշտպանելով: Դա նաեւ երրորդ մի տէրութեան չի վերաբերում, եթէ նոյնիսկ այդ տէրութիւնը Ռուսաստանն է: Դա բացառապէս հայ ժողովրդի իրաւունքն է՝ որտեղ էլ նա ապրելիս լինի: Իսկ հայ ժողովուրդն իր որոշումը կայացրել է: Փառք Աստուծոյ, Վրաստանի դէպքերը ցոյց տուցին Մեղվեղեւի «շուկայական դիւանագիտութեան» հնարաւորութեան սահմանները: Վլադիմիր Վլադիմիրովիչ Պուտինը վերադառնում է իր սպիտակ տանկին հեծած: Մեզ մտում է յուսալ, որ նրա «հրասայլին դիւանագիտութեան» պատգամը դուրս կը գալ Օսեթիայի սահմաններից՝ հանելով Հայաստանի սահմաններին, որտեղ հաշտութեան նպատակով թուրք հարեւանին աւելի հրապուրելու համար, շատ հնարաւոր է, որ գործող նախագահը հայ-թուրքական սահմանի ողջ երկայնքով, հենց խոր Վիրապի ստորոտին, սկսի ամրացնել պատաստներ, որոնց վրայ սեփական ձեռքով գրած լինի՝ «ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԶԱՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՔԻ»:

ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՍՈՒՏԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

զաւակներ. հնազանդ՝ ձեր ծնողաց եւ ուսուցիչներուն ու աշխատեցէ՛ք, լաւ աշխատեցէ՛ք: Ձեր կարելին ըրէ՛ք բարիք գործելու: Այս կերպով պատիւ կը բերէ՛ք ձեր ընտանիքին, ձեր ազգին՝ փառաւորելով զԱստուած»:

Այնուհետեւ բեմ հրաւիրուեցաւ Տօքթ. Աթիբեան, ան իր պատգամին նիւթը առած էր հետեւեալ առածէն. «Եթէ մէկ օրուայ համար տեսիլք ունիք՝ ցորէն ցանեցէ՛ք. եթէ 10 տարուան համար տեսիլք ունիք՝ ծառ տնկեցէ՛ք. իսկ եթէ կեանքի ամբողջ տեւողութեան համար տեսիլք ունիք՝ մարդ կերտեցէ՛ք»: Ան նշեց որ Մերտինեան վարժարանին նպատակը մարդ կերտել է եւ այդ մարդակերտումին նուիրուած են

պատկան մարմիններն ու ուսուցիչները, ամէն օր կրկնելով՝ «Տէր օրհնէ՛ սերունդն այս մատղաշ... թող ամէն մէկ մանուկ մեծնայ հայու ոգիով»:

Տէրունական աղօթքով վերջ գտաւ հանդիսութիւնը եւ ապա աշակերտները իրենց դաստիարակներուն հետ մեկնեցան դասարանները, նոր եռանդով սկսելու 2008-2009 կրթական տարեշրջանը:

Մերտինեան Հայ Աւետարանական վարժարանը վարկաւորուած է Դպրոցներու եւ Համալսարաններու Արեւմտեան Ընկերակցութեան կողմէ - Western Association of Schools and Colleges (WASC): Վարժարանի մասին յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հեռաձայնել՝ (818) 907-8149:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

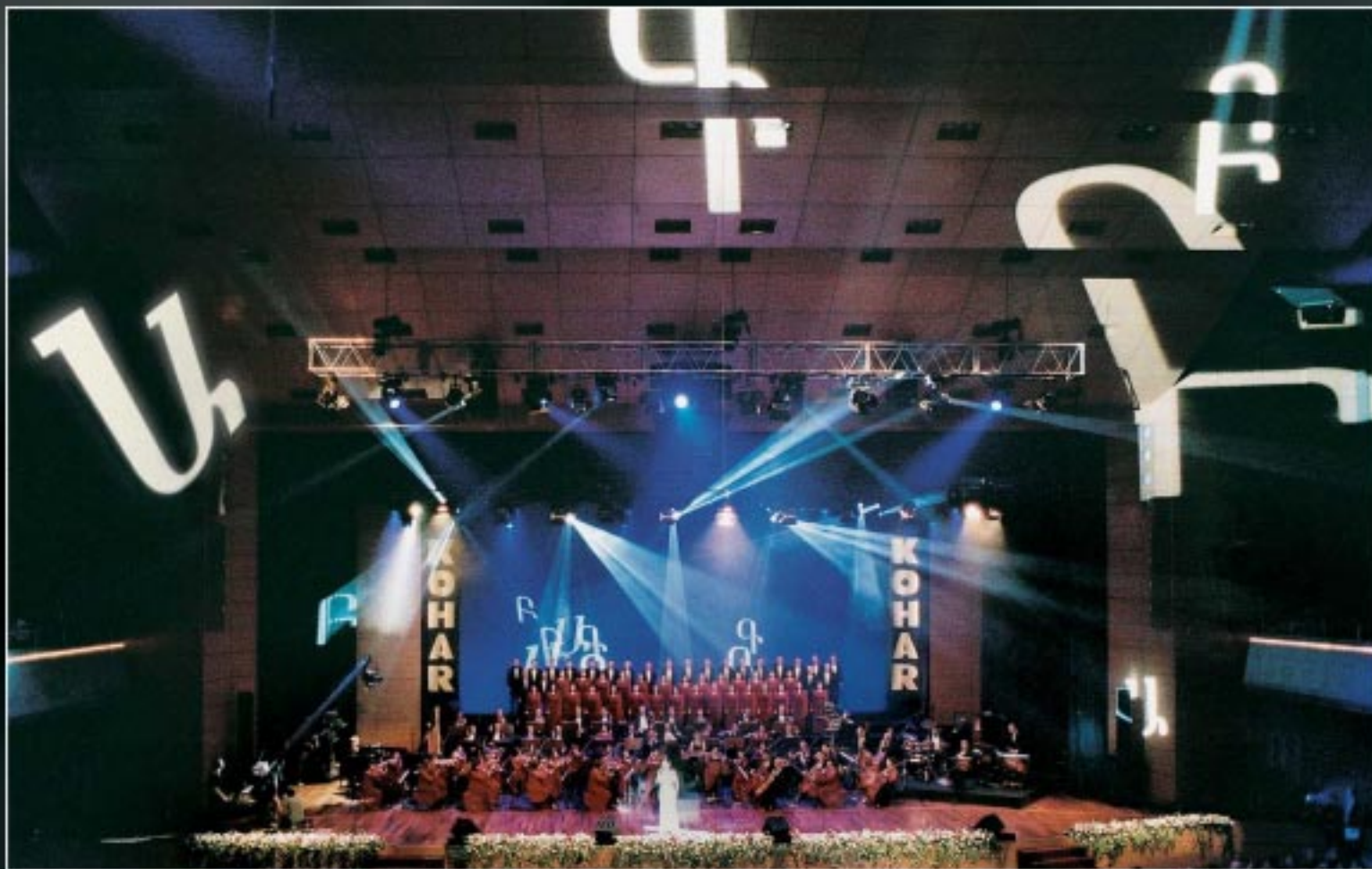
Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

2

alltime **armenian** favorites

KOHAR

Symphony Orchestra and Choir

**3 DVD
UPACK**
INCLUDING SUBTITLED LYRICS
+ 172 PAGE SONG BOOKLET

**3 CD
UPACK**
+ 120 PAGE SONG BOOKLET

www.hayasa.us

HP-AD08-12E